

Inbrekers, brandstichters en andere delinquenten: het dubieuze netwerk van Esther Ouwehand

Posted on 18 oktober 2023 by Wouter Roorda

Een applausje voor de activisten voor het zichtbaar maken van de misstanden en het verspreiden van de beelden, vroeg Esther Ouwehand in 2019 op een [bijeenkomst](#) van Animal Rights (AR). Dat de beelden waren gemaakt door actievoerders die illegaal stallen en bedrijfsterreinen waren binnengedrongen, vormde voor de huidige fractievoorzitter van de Partij voor de Dieren (PvdD) kennelijk geen beletsel. Ook ging ze er klakkeloos vanuit dat er niets in scène was gezet.

Volgens landbouworganisatie [LTO Nederland](#) zijn acties als insluipingen in stallen en vernielingen op boerenerven en bij aan de veehouderij gerelateerde bedrijven aan de orde van de dag. Desondanks [antwoorde](#) minister van Justitie Dilan Yeşilgöz op Kamervragen dat uit het meest recente *Dreigingsbeeld Terrorisme* van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) zou blijken dat 'de Nederlandse dierenrechtenbeweging al lange tijd klein is en zich voornamelijk uit in

vreedzame demonstraties'.

Wie naar de feiten kijkt van de afgelopen jaren moet concluderen dat de NCTV hier de plank mislaat. Telkens weer worden ondernemers opgeschrikt door gewelddadige acties van dierenactivisten. Met miljoenenschades, maar zonder serieuze consequenties voor de daders.

De AIVD blijkt slecht op de hoogte

Inlichtingen- en veiligheidsdienst AIVD heeft blijkens de spaarzame rapporten die in de afgelopen tien jaar zijn verschenen ook nauwelijks in beeld wie de activisten zijn, hoe ze samenwerken binnen tal van legale en illegale organisaties en waar het geld voor hun acties vandaan komt. Resultaat is dat politie en justitie telkens weer worden overvallen door acties die diep ingrijpen in de persoonlijke levenssfeer van degenen tegen wie ze zijn gericht. Wrang is dat naast de grote emotionele en financiële schade de daders vaak weggelaten met een geringe geldboete of lichte taakstraf.

Kenmerkend voor het dierenactivisme in Nederland is dat zowel de organisatorische als de personele scheidslijn tussen organisaties vloeiend verloopt. Dat geldt ook voor de inzet van legale en illegale middelen. Het gebruik van geweld door dierenactivisten in Nederland is meestal gelinkt aan het Dierenbevrijdingfront (DBF). Volgens de [analyse](#) *Extreem Link(s)* van COT/Bureau Beke (2010) is DBF een claimnaam, waaronder acties worden opgeëist die (vooral) door anderen worden uitgevoerd die liever anoniem blijven. Opgepakte leden van het DBF bleken vrijwel altijd ook actief bij andere organisaties.

Dierenactivisme vindt plaats vanuit een netwerk dat deels bovengronds en deels ondergronds opereert, met tal van zowel organisatorische als personele verbindingen naar de PvdD. Het recente verzoek van BBB-senator Gert-Jan Oplaat om een onderzoek naar de verwevenheid tussen politieke partijen en dierenactivisme, is dan ook niet uit de lucht gegrepen.

Onlangs schreef ik op *Wynia's Week* dat de [actiegroep](#) De Faunabescherming (DFB) het activistische verlengstuk is van de Partij voor de Dieren. In eendrachtige samenwerking met deze partij zet men zowel juridische als politieke middelen in om naar eigen inzicht dierenwelzijn te bevorderen.

DFB functioneert in een kluwen van actiegroepen die vooral juridische middelen inzetten, maar niet moeilijk doen illegaal verkregen bewijs van bijvoorbeeld beelden uit stallen te gebruiken. Ze opereren onder namen als Dier&Recht, Een Dier Een Vriend, Eyes on Animals, Fauna4Life en Animal Rights. Van al deze organisaties lopen er lijntjes naar de PvdD.

Het al genoemde Animal Rights is de opvolger van de meer radicale organisatie Respect voor Dieren (RvD), die in het AIVD-rapport *Dierenrechtenextremisme* (2009) werd aangeduid als de destijds belangrijkste dierenrechtenactivistische groepering in Nederland. RvD was verantwoordelijk voor een groot aantal 'huisbezoeken' bij onder anderen directeuren van farmaceutische bedrijven.

Juridische procedures zijn ook een verdienmodel

Volgens de AIVD onderhield RvD intensieve banden met het Britse SHAC (Stop Huntingdon Animal Cruelty) dat ageerde tegen het proefdierenlab van Huntingdon Life Sciences. SHAC coördineerde gewelddadige acties in heel Europa. Ook groef SHAC de stoffelijke resten op van een overleden familielid van de directeur van een Britse fokkerij voor proefdieren, wat op bijval vanuit Nederland kon rekenen. RvD ontving volgens de AIVD geld van SHAC. Nadat de leiders werden veroordeeld tot flinke gevangenisstraffen stierf de organisatie een stille dood.

Het vrij kleine AR heeft op dit moment 127 juridische procedures lopen. Ook de andere eerder genoemde dierenwelzijnsorganisaties stappen veelvuldig naar de rechter. Het grote aantal procedures verstopt het rechtssysteem en traineert het overheidshandelen, te meer daar op andere terreinen activistische organisaties als het door Johan Vollenbroek aangevoerde MOB (Mobilisation for the Environment) op soortgelijke wijze tal van overheidsinstanties en de rechterlijke macht overvoeren.

Procedures zijn niet alleen bedoeld om gelijk te halen maar ook een verdienmodel. Zo maakte AR in mei 2020 illegaal (zelf noemt men het 'undercover') filmbeelden van vossen die werden gehouden in nertsenkooien. Omdat het houden van vossen in Nederland is verboden, werd op basis van dit materiaal een handhavingsverzoek gedaan bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA).

Zodra aan een dergelijk verzoek niet snel genoeg opvolging wordt gegeven, stapt de organisatie naar de rechter om een dwangsom te eisen. Dwangsommen vormen bij veel dierenwelzijnsorganisaties een belangrijke bron van inkomsten. Om een

indicatie te geven: een met AR (dat hierover zelf geen cijfers publiceert) vergelijkbare organisatie als Dier&Recht ontving in 2021 uit dwangsommen van de NVWA een bedrag van 53.000 euro.

Een ander instrument waar legale en illegale activiteiten naadloos in elkaar overlopen, is het inrichten van meldpunten. Waar deze normaal gesproken zorgen voor flink wat maatschappelijke ophef, is dat wat dierenactivisme betreft niet het geval. Zo kunnen jachthutten bij DFB worden gemeld via een speciale website. Uiteraard distantieert DFB zich ervan als deze door zogenoemde 'hunt-saboteurs' in dienst van Animal Rights worden vernield.

Ook Dier&Recht zegt strikt binnen de grenzen van de wet te opereren. Het heeft op de eigen website een '[horecawijzer](#)' die menukaarten van restaurants be- of veroordeelt op diervriendelijkheid. Bij het meldpunt voor restaurants van het radicale Active for Justice kan men horecagelegenheden aangeven die foie gras serveren.

Een restaurant bezetten levert geen straf op

Waarna het niet lang duurt voordat activisten van deze organisatie op de stoep staan en de zaak bezetten. De foie gras verdwijnt hierna stevast van het menu. Opmerkelijk is dat het bezetten van een restaurant volgens de [rechter](#) wel strafbaar is, maar geen straf oplevert. Active for Justice en de PvdD trekken geregeld samen op, zoals bij [protesten](#) tegen hekken op de Hoge Veluwe.

Boegbeelden van Animal Rights zijn Robert Molenaar en Erwin Vermeulen. Ook de radicale dierenactivist [Remko Ehrhardt](#) is verbonden aan AR. Molenaar heeft een verleden als gewelddadig dierenactivist in binnen- en buitenland en is daarvoor verschillende keren veroordeeld. Hij zegt inmiddels zijn leven te hebben [gebeterd](#) tot 'aimabel actievoerder', volgens NRC. Dat laatste geldt niet voor iedereen bij AR. Zo vertelt Vermeulen op dezelfde [bijeenkomst](#) als waar Ouwehand om een applausje vroeg, over hoe je ongezien blijft bij het uitvoeren van 'undercover'-acties.

Ook Peter Janssen was één van de sprekers op voornoemde bijeenkomst. Janssen is de zogenoemde *Vegan Streaker*, die bekend werd toen hij in 2008 gekleed in slechts een onderbroek onaangekondigd verscheen in een tv-programma van Paul de Leeuw. Het kledingstuk werd door de presentator verwijderd, waarna Janssen (tevergeefs) een klacht indiende. Daarvoor had hij al acties gepleegd in onderbroek

bij onder meer Jumping Amsterdam en het ABN AMRO World Tennis Tournament. In 2009 verstoorde hij ook een programma op de Vlaamse televisie.

Geen wapenvergunning en toch een wapen

Janssen werd in 2010 veroordeeld tot een gevangenisstraf en een taakstraf vanwege zijn betrokkenheid bij een 'bevrijdingsactie' op een nertsenfokkerij in Stavenisse in 2009. Deze actie werd opgeëist door het Dierenbevrijdingsfront. De straffen werden echter niet ten uitvoer gebracht, omdat Janssen claimde zijn zieke moeder te moeten verzorgen.

In een reportage in *Nieuwe Revu* over nertsenbevrijding gaf Janssen toe in 2006 een bestelbus van een slager in Vught in brand te hebben gestoken. Hoewel Justitie hier al van op de hoogte was, kreeg deze bekentenis geen consequenties. In juli 2009 werd Janssen aangehouden met een vuurwapen, waarmee hij volgens Justitie een aanslag op de koningin wilde plegen. Hij verklaarde echter tegen wapens te zijn en niets tegen het koningshuis te hebben. Hoewel Janssen geen wapenvergunning bezat, werd de zaak geseponeerd wegens 'gebrek aan bewijs'.

Vermeulen en Janssen treffen elkaar niet alleen op bijeenkomsten, maar gaan er ook gezamenlijk op uit. Samen worden ze in oktober 2019 aangehouden in de stal van een konijnenfokkerij in het Gelderse Vragender, waar zij opnamen maakten. Ze komen er, ondanks hun herhaald recidivisme, vanaf met een boete van tweehonderd euro. Janssen wordt dan al enige jaren in Spanje gezocht voor zijn acties tegen stierenvechten.

Op 16 november 2020 werd Janssen veroordeeld tot 25 maanden celstraf waarvan tien voorwaardelijk voor de brandstichting – in mei 2020 – bij eendenslachterij Duck-To Tomassen in Ermelo. Die brandstichting werd opgeëist door het DBF.

Animal Rights zegt dan wel te opereren binnen de grenzen van de wet, maar dat is vooral bedoeld om eventuele schadeclaims te kunnen afwimpelen. De organisatie vindt het geen probleem om in rechtszaken gebruik te maken van illegaal gemaakte opnames in stallen en rechtvaardigt het betreden ervan met het excuus dat de staldeur open stond. Ook de PvdD schaart dit onder '[burgerlijke ongehoorzaamheid](#)'. In 2020 bleek dat [beelden](#) van dieren met hittestress door zowel Animal Rights als de toenmalige directeur van het wetenschappelijk bureau van de PvdD, Karen Soeters, waren gemanipuleerd.

De PvdD neemt als enige politieke partij nooit afstand van acties van gewelddadige dierenactivisten. Dat gold ook voor de beruchte stalbezetting in Boxtel (2019), toen de PvdD zelfs aangifte deed tegen de eigenaren.

Eindeloos recidivisme en decennialange straffeloosheid

Ook bij deze actie kwamen de veelal uit het buitenland afkomstige bezetters er vanaf met een boete, deze keer van driehonderd euro. De schade van een dergelijke inbraak bedraagt daarentegen al gauw een paar honderdduizend euro, onder meer omdat bedrijven waar is ingebroken enkele weken in quarantaine moeten. Dit zijn kosten die niet verhaald kunnen worden.

De decennialange straffeloosheid van dierenactivisten kwam in 2018 ook aan de orde in het door Bureau Beke gepubliceerde [onderzoek](#) *Links-extremisme in beeld*. Als iemand wordt betrapt, heeft dat doorgaans nauwelijks strafrechtelijke consequenties en blijven ook andere gevolgen uit. Zo werd de inbrekende dierenactivist Erwin Vermeulen na zijn aanhouding in Vragender gewoon uitgenodigd om als expert in een hoorzitting zijn mening te komen geven, hetgeen pas na ingrijpen door een woedende Caroline van der Plas werd voorkomen.

Veelvuldig recidivist Peter Janssen genoot in sommige kringen een status als verzetsheld. Zo fungeerde hij in een permanente tentoonstelling over vrijheid in het [Fries Verzetsmuseum](#). Zijn portret werd pas verwijderd na zijn definitieve veroordeling voor de brandstichting in Ermelo.

Econoom [Wouter Roorda](#) publiceert regelmatig in Wynia's Week, vooral onderzoeksjournalistieke artikelen.

De donateurs vormen het fundament van Wynia's Week. Doneren kan op verschillende manieren, kijk [HIER](#). Alvast hartelijk dank!